

PIOTR PASCHALIS, RYSZARD DZIĘCIOŁOWSKI,
ANDRZEJ SZUJECKI, STEFAN ZAJĄCZKOWSKI*

Harmonizacja prawa leśnego Część II Identyfikacja niezbędnych zmian legislacyjnych i organizacyjnych prawa polskiego w określonych aspektach leśnictwa

Harmonisation of forest law. Part II

Identification of necessary legislative and organisational changes
in the Polish law for definite aspects of forestry

Abstract. The report identifies changes necessary to be introduced into Polish legislation, concerning legislation entries and organisational changes for to reach a full concordance with respective regulations of the European Community in the field of definite forestry aspects.

Keywords: forest policy, structural funds, Polish and EU forestry legal regulations

Wstęp

Niniejsza praca powstała w ramach realizacji projektu PHARE Nr SCR-E/110249/ /SV/PL i wykonana przez zespół krajowych i zagranicznych uczonych pod kierunkiem prof. dr. habil. Piotra Paschalis-Jakubowicza, prof. dr. habil. Ryszarda Dzieciołowskiego, prof. dr. habil. Andrzeja Szujeckiego i prof. dr. habil. Stefana Zajączkowskiego.

Cel i zakres pracy

Zgodnie z założeniami *Terms of Reference* w Projekcie PHARE "Harmonizacja polskiej legislacji z zakresu transportu, bezpieczeństwa jądrowego oraz leśnictwa z *Acquis Communautaire*", podstawowym celem pracy jest konieczność zmian w polskiej legislacji oraz

---

* przy współudziale konsultantów polskich i zagranicznych

zmian organizacyjnych w zakresie wybranych aspektów leśnictwa, w celu dostosowania do wymagań zawartych w odpowiednich dokumentach Wspólnoty Europejskiej.

Metodyka badań

Posługując się zaproponowaną metodyką badań, przedstawioną w poprzednim numerze Sylwana (6/2001), dokonano identyfikacji braków, nieścisłości lub koniecznych uzupełnień w polskim systemie zapisów legislacyjnych i rozwiązań organizacyjnych, których uwzględnienie zapewnia pełną harmonizację prawa polskiego i zmian organizacyjnych z obecnie obowiązującymi przepisami Wspólnoty Europejskiej w zakresie wybranych aspektów leśnictwa.

Wyniki badań

Fundusze strukturalne i aspekty leśnictwa w rolnictwie

Polskie regulacje prawne z podobnego obszaru (Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z 1995 roku, Ustawa o scalaniu i wymianie gruntów z 26.05.1982 roku, Ustawa o lasach z 28.02.1991 roku) muszą być w świetle regulacji unijnych uzupełnione nowymi aktami. Jest nim projekt Ustawy o przeznaczaniu gruntów rolnych na grunty leśne (w opracowaniu parlamentarnym). Zakłada on, że do zalesienia mogą być przeznaczone grunty od 0,5 do 30 ha, stanowiące część lub całość gospodarstwa rolnego. Gdy zalesienie odpowiada przepisom Ustawy, jego właściciel nabywa prawa do miesięcznego ekwiwalentu za wyłączenie gruntów z uprawy rolnej i prowadzenia uprawy leśnej przez okres nie dłuższy niż 20 lat, bądź nabywa prawo do renty lub emerytury.

Przyjmując stawki przewidziane w projekcie Ustawy za zalesienie, ekwiwalent i premie roczne w zależności od wielkości zalesienia oraz możliwy scenariusz struktury gospodarstw rolnych, które zalesią część lub całość swojego areалу gruntów rolnych, uzyskano następujące zestawienie kosztów w PLN (wg projektu Ustawy) w Polsce i krajach Unii (wg regulacji unijnych).

Zadania	Polska	Unia Europejska
Dofinansowanie kosztów zalesienia średnio na 1 ha	1625	17 602
Średni miesięczny ekwiwalent za zalesienie 1 ha	130,25 (przez 10 lat)	123,78 (do 5 lat)
Premia za wyłączenie 1 ha gospodarstwa rolnego przez zalesienie (pokrycie strat w dochodach)	65,12 (przez 20 lat)	247,50 (do 5 lat)
Razem	46 884	66 828

Analizując znaczenie leśnictwa dla rozwoju regionalnego, w świetle regulacji UE sprecyzowano także inne zadania legislacyjne, które są w Polsce niezbędne.

Objąć one powinny:

- zasady wspierania inwestycji leśnych i przedsiębiorczości,
- przedsięwzięcia służące zachowaniu i doskonaleniu stabilności lasu,
- utrzymanie zabezpieczeń pożarowych lasu,
- relacje między przedsięwzięciami rolno-środowiskowymi a leśnymi,
- zasady wspierania szkoleń rolników w zakresie leśnictwa.

Związane jest to także z zagadnieniami związanymi z realizacją programów leśnych na wsi w okresie przedakcesyjnym oraz zadań wynikających z Rozporządzenia Komisji Nr 1054/1999, dotyczącego zasad finansowego monitorowania programów wynikających z Rozporządzenia Rady 1257/1999.

Należy podkreślić, że wsparcie leśnictwa ze środków UE na zalesienia, inwestycje leśne, pierwotny przerób drewna, nowe rynki zbytu, tworzenie zrzeszeń właścicieli lasów, odtwarzanie lasu (Art. 30 Rozp. 1257) powinno opierać się na krajowych, dzielnicowych i lokalnych programach leśnych

Dla potrzeb kraju programem takim powinien być Narodowy Program Leśny jako narzędzie operacyjne polityki leśnej państwa. Głównym celem NPL byłoby uporządkowanie działań wzmacniających rolę leśnictwa na wsi, przyjęcie wskaźników normujących proces zalesień gruntów różnej własności oraz proces inwestycji leśnych w skali krajowej, dzielnicowej i lokalnej. Wszystkie te działania muszą mieć odniesienie i powiązanie z odpowiednimi planami ochrony środowiska i zagospodarowania przestrzennego i ustanowienia mechanizmów finansowo-organizacyjnych umożliwiających realizację tych celów.

Ochrona lasów przed pożarami

Pomimo stwierdzonego, wysokiego poziomu operacyjnego ochrony lasu przed pożarami, konieczne jest wprowadzenie zmian w prawie polskim, a dotyczy to:

- Warunkiem prawidłowego podziału terytorium kraju wg kategorii zagrożenia pożarowego lasów jest ustalenie przez Radę Ministrów Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych.
- Po akceptacji przez Komisję UE propozycji podziału terytorium kraju wg kategorii zagrożenia pożarowego lasów, wprowadzić właściwe zmiany w Rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z 16. sierpnia 1999 roku w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia pożarowego lasów.
- W programach badań statystycznych statystyki publicznej na lata następne, w części dotyczącej badania pożarów, uwzględnić minimalny zbiór danych o pożarach zgodny ze zbiorem określonym w Rozporządzeniu Komisji (EC) Nr 804/94 z 11. kwietnia 1994 roku, ustanawiającym pewne szczegółowe zasady stosowania Rozporządzenia Rady (EEC) Nr 2158/92 odnośnie systemu informacyjnego o pożarach lasów (Off. Journ. L 93. 12.4.94, p.11).

Ochrona lasu przed zanieczyszczeniami powietrza oraz obrót leśnym materiałem rozmnożeniowym

Do najważniejszych działań w zakresie harmonizacji polskiego systemu z postanowieniami Dyrektywy Nr 105/1999 będzie należało przede wszystkim:

- opracowanie i uchwalenie ustawy o nasiennictwie leśnym i materiale rozmnożeniowym,
- utworzenie struktur urzędowych (niezależnych od Lasów Państwowych) zajmujących się kontrolą produkcji i obrotu leśnym materiałem rozmnożeniowym.

Należy także podkreślić, że w celu uniknięcia zakłóceń w zaopatrzeniu i strat gospodarczych, konieczne wydaje się też zastosowanie odpowiedniego okresu przejściowego, który pozwoli na wykorzystanie materiału rozmnożeniowego uzyskanego przed przyjęciem odpowiedniej ustawy.

Analizując akty prawne Unii Europejskiej dotyczące monitoringu i ochrony lasu przed przemysłowymi zanieczyszczeniami powietrza, należy uwzględnić, że wszystkie dokumenty Unii mają rangę rozporządzeń. Akty tej rangi wiążą bezpośrednio państwa członkowskie, które winny zapewnić odpowiednie warunki do ich wdrożenia. W związku z tym nie wydaje się, aby zachodziła niezbędna konieczność uchwalania w Polsce odrębnych ustaw czy rozporządzeń dotyczących tej problematyki. Dostosowanie się do prawodawstwa Unii w tym zakresie będzie więc związane z wdrożeniem przepisów Unii zawartych w wyżej wymienionych rozporządzeniach do polskiego systemu monitoringu lasu.

Z analizy stosowanej obecnie metodyki monitoringu leśnego realizowanego w Unii Europejskiej i Polsce, wynikają następujące wnioski dotyczące wdrażania prawa Wspólnoty w zakresie ochrony lasu przed zanieczyszczeniami przemysłowymi powietrza.

- Liczba powierzchni obserwacyjnych pierwszego rzędu w Polsce (około 1450) jest znacznie większa niż wynikałoby to z regulacji zawartych w przepisach prawnych Unii (około 430). W Polsce powierzchnie te były wybierane według innych kryteriów. W celu dostosowania się do wymagań Unii, można zaproponować powierzchnie wybrane przed kilku laty do systemu ICP-Forest, które znajdują się najbliżej punktów przecięcia europejskiej sieci 16×16 km. Możliwość taką dopuszcza Rozporządzenie Komisji 1696/87. Na powierzchniach tych powinna być przeprowadzona ocena morfologii koron drzew, a także nie realizowany obecnie u nas na powierzchniach I-go rzędu monitoring gleb oraz monitoring chemizmu igliwia bądź liści.
- Również liczba stałych powierzchni obserwacyjnych drugiego rzędu w Polsce jest znacznie większa, niż stanowią o tym wymagania Unii. Wydaje się, że minimalna liczba tych powierzchni w naszym kraju powinna wynosić – po jednej powierzchni dla każdej Krainy Przyrodniczo-Leśnej. Program monitoringu na tych powierzchniach należy uzupełnić pomiarami meteorologicznymi oraz pomiarami i analizami opadów podkronowych oraz roztworów glebowych.

Produkcja i sprzedaż produktów leśnictwa oraz swobodny obrót towarów i świadczenia usług (kwalifikacje pracowników)

Mechanizmy rozpoznające poziom kwalifikacji pracowników zatrudnianych na różnych stanowiskach w krajach wspólnoty regulowane są Dyrektywą Nr 1999/42. Konieczne jest dokonanie przez Polskę zbioru podpisanych porozumień i ich weryfikacja w zakresie wzajemnego honorowania odpowiednich dokumentów potwierdzających kwalifikacje zawodowe. Należy zauważyć, że formalne uznanie kwalifikacji jest prawem danego kraju i możliwe jest odmówienie uznania kwalifikacji nadanych przez inny kraj. Przy formułowaniu generalnych ustaleń, Dyrektywa Nr 92/51 EEC z 18 czerwca 1992 roku oraz Dyrektywa Nr 89/48/EEC zawierają odpowiednie sformułowania.

Problematyka uznawania kwalifikacji dotyczy przede wszystkim uprawnień nie związanych ściśle z leśnictwem (np.: uprawnienia do operowania sprzętem budowlanym, prawo jazdy, licencje lotnicze, etc.). W zakresie leśnictwa dotyczy to specjalistycznych operacji, jak np. prace pielęgnacyjne w szkółkach lub obsługa pilarki spalinowej. Ten specyficzny zakres kwalifikacji regulowany jest odpowiednimi instrukcjami, które muszą posiadać atest UN/ILO.

Problematyka swobody świadczenia usług i obrotu towarów nie dotyczy natomiast bezpośrednio leśnictwa na zasadzie wyjątku. Zagadnienie to bowiem związane jest z wolnością podejmowania działalności gospodarczej przez podmioty zagraniczne we wszystkich branżach. Zakres tych spraw jest regulowany przepisami o działalności gospodarczej, kodeksu handlowego, ustawy o spółkach z udziałem zagranicznym etc. Przepisy te nie mają więc szczególnej specyfiki związanej z branżą leśną.

Konieczne jest dokonanie przez Polskę pełnej, czytelnej aktualizacji podpisanych porozumień oraz dokonanie weryfikacji poczynionych tam zapisów w zakresie honorowania odpowiednich dokumentów, potwierdzających kwalifikacje pracowników zatrudnianych na różnych stanowiskach w Polsce i w krajach Wspólnoty.

Należy powołać doradczy komitet zajmujący się polityką Wspólnoty w odniesieniu do leśnictwa i przemysłu drzewnego. Nakłada to na Polskę szereg warunków, które obejmują:

- a) przygotowanie merytoryczne kandydata do pełnienia funkcji reprezentanta Polski w wymienionych sprawach oraz kierującego w Polsce zespołem merytorycznym przygotowującym odpowiednie materiały;
- b) stworzenie odpowiedniego zaplecza merytorycznego takiemu kandydatowi.

Obowiązek wprowadzenia odpowiednich kodów sektorowych dla całego działu przerobu i marketingu surowca drzewnego oraz półproduktów i produktów drewnopochodnych w zakresie leśnictwa i przemysłu drzewnego będzie mieścił się w zakresie obowiązków biura obsługującego komitet doradczy.

W ramach Swobodnego Obrotu Towarów i Swobody Świadczenia Usług w zakresie leśnictwa i przemysłu drzewnego może dojść do sytuacji, w której będziemy mieli do czynienia z sytuacją łatwego znalezienia pracy w krajach Wspólnoty Europejskiej przez polskich obywateli. W zakresie leśnictwa, poziom wyszkolenia licznych grup pracowników (od poziomu robotnika drwała, robotnika operatora maszyn – po leśniczego i nadleśnicze-

go) jest bardzo wysoki, nie odbiegający, a często przekraczający poziom umiejętności i stawianych wymagań do objęcia określonego stanowiska w krajach Wspólnoty.

Może więc zdarzyć się (z dużym prawdopodobieństwem), że robotnicy (np. drwale, operatorzy sprzętu do pozyskania drewna, hodowli lasu itd.) będą starali się podjąć pracę w krajach Wspólnoty, gdzie wynagrodzenie godzinowe jest 4 do 8 razy wyższe niż w Polsce. Wykształcenie tych grup pracowników jest wyjątkowo kosztowne, a brak odpowiednio przygotowanej kadry w kraju może być przyczyną niewykonania określonych zadań - w leśnictwie szczególnie istotnych przy wystąpieniu klęsk żywiołowych (okiście, huragany, powodzie, pożary itd.). Próby uzupełniania kadry robotniczej przez ludzi o niższych kwalifikacjach, będzie prowadziło do wzrostu wypadkowości przy pracach i obniżenia poziomu jakości wykonywanych prac.

Dane statystyczne dotyczące leśnictwa

Z przeprowadzonej analizy zgodności rozwiązań prawnych w zakresie informacji statystycznych o lasach pomiędzy Polską a Unią Europejską wynika, że nie zachodzi bezwzględna, natychmiastowa konieczność zmiany prawa leśnego. W art. 13a oraz art. 58 Ustawy o Lasach są zapisy, które dają możliwość odpowiedniego zorganizowania i funkcjonowania statystyki o lasach. Nie oznacza to jednak, że będziemy należycie wywiązywać się z przyjętych przez Polskę obowiązków w zakresie międzynarodowej statystyki leśnej, ponieważ system zbierania, obiegu i jakości informacji w naszym kraju jest obarczony licznymi wadami

Niezbędne jest rozpoznanie zapotrzebowania na informacje (dane) z zakresu stanu lasu i środowiska leśnego przez główne podmioty leśnictwa (MŚ, GDLP, IBL, BULiGL, Wydziały Leśne wyższych uczelni), jednostki współdziałające z leśnictwem, np. GUS oraz organizacje międzynarodowe w ramach przyjętych przez Polskę zobowiązań. Istnieje potrzeba:

- przeanalizowania propozycji krajowych kryteriów i indykatorów zrównoważonego rozwoju;
- ustalenia źródeł zbioru danych podstawowych z ewentualnym wskazaniem potrzeb i metodyki zbierania dodatkowych danych;
- określenia ogólnych zakresów i struktury zbiorów banku danych o lasach;
- opracowania założeń do przejścia z dotychczasowych na docelowe (projektowane) struktury danych;
- opracowanie warunków technicznych funkcjonowania banku danych o lasach (wybór jednostki prowadzącej bank danych, formę przekazywania danych źródłowych, konfigurację sprzętu itp.);
- opracowania zasad udostępniania danych wszystkich zakresów i formy ich udostępniania wraz z założeniami opracowań standardowych;
- opracowania zakresów odpowiedzialności poszczególnych jednostek leśnictwa.

Bardzo ważnym problemem jest unifikacja stosowanych kodów, symboli oraz cech adresowych w zbiorach danych, które znajdują się w banku danych. Celowe jest zatem opracowanie wspólnego wykazu kodów, symboli obowiązujących w nowym banku danych. Wykaz taki powinien stanowić odrębny zbiór informacji odpowiednio zorganizowany i

rozpowszechniony wśród jednostek zainteresowanych bankiem danych. Wykaz ten powinien być też uzupełniony zarówno z tytułu większego tematycznego zakresu banku danych, np. opisu gleb, jak również przyjętych kryteriów i indyktorów trwale zrównoważonej gospodarki leśnej. Czynności te mogą być wykonywane przez opisany w punkcie szóstym komitet doradczy.

Problematyka ochrony zwierząt i środowiska w leśnictwie

Najważniejszym zobowiązaniem wynikającym z Dyrektywy Rady 92/43/EWG o ochronie naturalnych siedlisk oraz dzikiej fauny i flory oraz Dyrektywy Rady 79/409/EWG o ochronie dzikich ptaków jest zaprojektowanie, utworzenie oraz bieżące utrzymywanie krajowej sieci obszarów chronionych o znaczeniu europejskim NATURA 2000. Z realizacji tego zobowiązania, obok dwóch wymienionych Dyrektyw, wiąże się Decyzja Komisji 97/266/EC z 18 grudnia 1996 roku w sprawie charakteru informacji o obszarach proponowanych dla objęcia systemem NATURA 2000.

W tym zakresie podjęto już daleko zaawansowane prace, a przede wszystkim uchwalenie Ustawy o zmianie Ustawy o ochronie przyrody oraz nad Rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (1) i roślin (2), a ich zakończenie przewidziane jest w 2001 roku.

Przewidywane zmiany instytucjonalne obejmują także utworzenie agencji ds. zarządzania siecią NATURA 2000 w 2001 roku oraz zatrudnienie pracowników ds. sieci NATURA 2000 w urzędach wojewódzkich (po jednym w każdym urzędzie) w 2002 roku.

31 stycznia 2000 roku rozpoczęto realizację projektu finansowanego ze środków PHARE 1996 (1 000 000 euro) pt. Opracowanie koncepcji sieci NATURA 2000 zgodnie z wymaganiami Dyrektyw: 92/43/EWG Habitatowej i 79/409/EWG Ptasiej oraz z Decyzją Komisji 97/266/EWG w sprawie formatu informacji o obszarach proponowanych dla systemu NATURA 2000. Czas realizacji tego projektu wynosi 12 miesięcy. Efektem końcowym będzie lista siedlisk (wraz z mapami), które zostaną zaproponowane do sieci NATURA 2000.

W dziedzinie prawa ochrony przyrody UE polegać to będzie na dostosowaniu się do Dyrektywy Ptasiej i Habitatowej. Jednym z najważniejszych zadań w tym zakresie jest przygotowanie obiektów, które zostaną później włączone do sieci NATURA 2000.

Doświadczenia krajów członkowskich UE wykazują, że możliwe są trzy drogi włączenia obydwu Dyrektyw do prawa krajowego, mianowicie:

- bezpośrednie przeniesienie poszczególnych artykułów Dyrektyw do prawa krajowego,
- poprawianie istniejących przepisów, co jest zadaniem bardzo złożonym i trudnym,
- uznanie, że istniejące już prawa są wystarczające by stosować obydwie Dyrektywy.

Należy podkreślić, że nadal nie rozwiązano wielu podstawowych problemów w tym zakresie. Dyrektywa Ptasia w jednym ze swoich artykułów stwierdza, że chronione powinny być wszystkie gatunki europejskie. Powstaje tu pytanie: co to są gatunki europejskie?

W 1990 roku Komisja przygotowała listę odpowiadającą na to pytanie. Zdecydowano, że gatunki introdukowane nie będą uznawane za gatunki europejskie, natomiast gatunki sporadycznie zalatujące – tak. W przypadku różnicy zdań co do interpretacji poszczególnych artykułów obydwu Dyrektyw, interpretacja Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości jest wiążąca i nadrzędna wobec decyzji sądów krajowych.

Poszczególne kraje są odpowiedzialne za wybór obiektów NATURA 2000, określenie ich liczby i wybór najlepszych obiektów. Biorąc pod uwagę skomplikowany charakter obydwu Dyrektyw oraz pracę potrzebną do dostosowania się do ich wymagań przed przystąpieniem do Unii, państwa kandydujące powinny jak najszybciej rozpocząć procedurę wyboru obiektów NATURA 2000. Zalecane jest podejmowanie projektów mających na celu przeniesienie obydwu Dyrektyw i dobór obiektów NATURA 2000.

W procesie doboru obiektów NATURA 2000 należy skupić się nie tylko na naukowych aspektach pracy, ale również na przekazywaniu celów i zadań NATURA 2000 udziałowcom mieszkającym na terenach proponowanych obiektów. Należy jasno wykazywać możliwości korzyści i wady tej akcji dla ludzi mieszkających i pracujących w obrębie potencjalnych obiektów NATURA 2000.

W procesie wyboru obiektów do sieci NATURA 2000 należy brać pod uwagę nie tylko tereny już objęte krajowym systemem terenów chronionych, lecz również skupić uwagę na pozostałych obszarach kraju, które powinny być przedmiotem ochrony w ramach polskiego systemu NATURA 2000.

Nie przewiduje się wielu trudności z przeniesieniem Dyrektyw do prawa polskiego. Problemy może stwarzać Artykuł 6. Dyrektywy Habitatowej, bowiem Polska musi mieć zasoby oraz ramy prawne dla przeprowadzenia niezbędnych ocen wpływu sieci NATURA 2000. Należy również w pełni ujednoczyć definicje krajowe ze stosowanymi w Dyrektywie.

Kluczowe kierunki działania to:

- przestawienie z podejścia ochrony gatunkowej i powierzchniowej do ochrony habitatu i regionu biogeograficznego,
- selekcja stanowisk (nie tylko już istniejących, jak parki narodowe). Muszą być one reprezentatywne i występować w odpowiednim wymiarze,
- szkolenie personelu w stosowaniu standardowych formularzy danych oraz oprogramowania. Pomocny tu może być- Phare Nature Conservation Topic Link.

Problematyka fitosanitarna

Jak wynika z zestawienia publikowanego w części I (6/2001), istnieją całe grupy zagadnień wymagające regulacji prawnych w formie ustawy lub rozporządzenia. Do najważniejszych z nich należy:

- Powołanie Komisji do spraw kontaktów pomiędzy Inspekcją Ochrony Roślin a Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe
- Utworzenie stref ochronnych

W związku z nasilającym się importem surowca drzewnego do Polski, wydaje się konieczne utworzenie pewnych stref ochronnych na terenie naszego kraju. Strefy takie w Unii Europejskiej są wolne od niektórych gatunków szkodliwych organizmów i ich zadaniem jest nie wpuszczenie szkodnika na dany obszar. W Polsce, z uwagi na nie zawsze możliwe do zweryfikowania miejsca pochodzenia drewna importowanego, strefy ochronne mogłyby pełnić rolę buforu pomiędzy rejonami o intensywnym przerobie drewna sprowadzanego, a pozostałymi obszarami leśnymi. W strefach tych możliwe jest zorganizowanie całego systemu nadzoru fitosanitarnego, dzięki któremu stosunkowo szybko można by wykryć i zlokalizować zawleczone organizmy szkodliwe.

- Prowadzenie stałego monitoringu szkodliwych organizmów kwarantannowych na drewnie i jego produktach

W Polsce stały monitoring szkodliwych organizmów jest realizowany w produkcji rolniczej, ogrodniczej oraz sadowniczej i opiera się na wynikach lustracji prowadzonych przez służby Inspekcji Ochrony Roślin. W odniesieniu do szkodliwych organizmów związanych z roślinami leśnymi nie jest natomiast wprowadzona żadna forma monitoringu. W świetle istniejących dla naszych lasów zagrożeń, a zwłaszcza zawleczenia do drzewostanów iglastych *Bursaphelenchus xylophilus*, należy w możliwie najkrótszym czasie rozpocząć stałe monitorowanie wybranych rejonów Polski, przede wszystkim na podstawie wyznaczonych stref ochronnych, zwłaszcza że projekt monitorowania szkodników kwarantannowych związanych z drewnem został wstępnie przygotowany i obecnie jest testowany w warunkach terenowych.

- Powołanie zespołu ekspertów

W celu usprawnienia działalności Inspekcji Ochrony Roślin niezbędne jest uregulowanie prawne na poziomie ustawy, pozwalające powołać spoza pracowników Inspekcji grupę ekspertów – specjalistów w zakresie poszczególnych grup systematycznych organizmów szkodliwych.

- Wymaganie korowania surowca iglastego

Drewno iglaste wwożone do państw Unii Europejskiej musi być bezwzględnie korowane w przypadku kierowania jego do poszczególnych stref ochronnych, przy czym warunek ten obowiązuje przez cały rok.

W Polsce istnieje obowiązek sprowadzania korowanego drewna iglastego tylko w okresie od 1. kwietnia do 31 października. W pozostałym czasie drewno może być sprowadzane warunkowo w korze, jednakże pod rygorem wykonalności zaleceń dodatkowych podanych przez służby Inspekcji Ochrony Roślin. Obowiązek korowania drewna nie dotyczy iglastego surowca okrągłego przewożonego przez teren Polski tranzytem.

Wydaje się, że w sytuacji braku niekiedy całkowitej pewności co do miesiąca pochodzenia sprowadzanego drewna okrągłego, a szczególnie realnym niebezpieczeństwem zawleczenia na obszar naszego kraju szkodliwych organizmów kwarantannowych, konieczne jest wprowadzenie odpowiednich uregulowań.

Literatura

Paschalis-Jakubowicz P., Dzieciolowski R., Szujecki A., Zajaczkowski S. PHARE Project No. SCR-E/110249/SV/PL – Harmonisation of the Polish Legislation in the Scope of Transport, Nuclear Safety and Forestry with Acquis Communautaire – Analyses of the Study, Module 7: Forestry. Warsaw, June 16, 2000.

Prawo Unii Europejskiej

Dyrektywa 79/409/EEC o ochronie dzikiego ptactwa (Ptasia) z 1979 roku.

Dyrektywa 85/411/EWG z 1985 roku.

Dyrektywa 86/122/EWG z 1986 roku.

Dyrektywa 89/48/EEC z 1989 roku.

Dyrektywa 91/244/EWG z 1991 roku.

Dyrektywa 92/43/EEC z 1994 roku o ochronie naturalnych środowisk i dzikiej fauny i flory (Habitatowa).

Dyrektywa 92/51/EEC z 1992 roku

Dyrektywa 94/24/EWG z 1994 roku.

Dyrektywa 97/62/EWG z 1997 roku.

Dyrektywa Rady Nr 77/93/EEC.

Dyrektywa 98/854/EWG z 1998 roku.

Dyrektywa Rady Nr 2179/98 EC z 1998 roku.

Dyrektywa Rady Nr 1999/105/EC[KS2] z 1999 roku.

Dyrektywa Rady Nr 105/1999 z 1999 roku.

Dyrektywa Rady Nr 1999/42 z 1999 roku.

Decyzja Rady Nr 66/99/EEC[KS1] z 1999 roku.

Decyzja Komisji Nr 1999/821/EC[KS3] z 1999 roku.

Regulacja Nr 1612/89 z 1989 roku.

Regulacja Nr 1615/89 z 1989 roku.

Regulacja (EC) Nr 866/90 z 1990 roku.

Regulacja (EC) Nr 867/90 z 1990 roku.

Regulacja Nr 3669/93 z 1993 roku.

Regulacja Nr 860/94 z 1994 roku.

Regulacja Nr 400/94 z 1994 roku.

Regulacja Nr 1100/98 z 1998 roku.

Regulacja Nr 1257/1999 (16080/266/1999 z 1999 roku.

Rezolucja Rady 94/173/EC z 1994 roku z Aneksami.

Rezolucja Rady z 1996 roku.

Rezolucja Rady z 15.12.1998 roku – Strategia leśna Unii Europejskiej (Off. Journ. C 056 26/02/1999).

Rozporządzenie Komisji (Commission Regulation) No 1696/87 z 1987 roku.

Rozporządzenie Komisji (Commission Regulation) No 2995/89 z 1989 roku.

Rozporządzenie Komisji (Commission Regulation) No 926/93 z 1993 roku.

Rozporządzenie Komisji Nr 804/94 z 1994 roku.

Rozporządzenie Komisji (Commission Regulation) No 836/94 z 1994 roku.

Rozporządzenie Komisji (Commission Regulation) No 1091/94 z 1994 roku.

Rozporządzenie Komisji (Commission Regulation) No 690/95 z 1995 roku.

Rozporządzenie Komisji (Commission Regulation) No 1398/95 z 1995 roku.

Rozporządzenie Komisji (Commission Regulation) No 1390/97 z 1997 roku.

Rozporządzenie Komisji (Commission Regulation) No 1545/99 z 1999 roku.

Rozporządzenie Komisji (Commission Regulation) No 2278/99 z 1999 roku.

Rozporządzenie Komisji Nr 1054/1999 z 1999 roku.

Rozporządzenie Komisji (EC) Nr 1750/1999 z 1999 roku.

Rozporządzenie Rady (Council Regulation) EEC No 358/86 z 1986 roku.

Rozporządzenie Rady (Council Regulations) No 3528/86 z 1986 roku.

Rozporządzenie Rady (Council Regulations) No 1613/89 z 1989 roku.

Rozporządzenie Rady (Council Regulations) No 2157/92 z 1992 roku.

Rozporządzenie Rady (EEC) Nr 2158/92 z 1992 roku.

Rozporządzenie Rady (Council Regulations) No 307/97 z 1997 roku.

Rozporządzenie Rady (EC) Nr 1260/1999 z 1999 roku.

Rozporządzenie Rady (EC) 1257/1999 z 1999 roku.

Prawo polskie

Ustawy

Ustawa o ochronie przyrody z 2001 roku.

- Ustawa z 20 lipca 1991 roku o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dziennik Ustaw Nr 77 z 1991 roku, poz. 335 z późniejszymi zmianami).
- Ustawa o Lasach z 28 września 1991 roku (Dziennik Ustaw Nr 101 z 1991 roku, poz. 444).
- Ustawa z 29 czerwca 1995 roku Statystyce publicznej (Dziennik Ustaw Nr 88 z 1996 roku, poz. 439 z późniejszymi zmianami).
- Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z 03.02.1995 roku (Dziennik Ustaw...).
- Ustawa z 12 lipca 1995 roku o ochronie roślin uprawnych.
- Ustawa z 24 kwietnia 1997 roku o zmianie Ustawy o Lasach oraz o zmianie niektórych innych Ustaw (Dziennik Ustaw Nr 54 z 1997 roku, poz. 349).
- Ustawa o scalaniu i wymianie gruntów z 28.03.1982 roku.
- Ustawa o finansach publicznych z 26.11.1998 roku.
- Polityka Ekologiczna Państwa – uchwalona przez Sejm w 1991 roku.
- Polityka Leśna Państwa – decyzja Rządu RP z 29 kwietnia 1997 roku.

Rozporządzenia

- Rozporządzenie Rady Ministrów z 6 grudnia 1994 roku w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe (Dziennik Ustaw Nr 134 z 22 grudnia 1994 roku, poz. 692).
- Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z 28 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad sporządzania planu urządzania lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dziennik Ustaw Nr 3 z 16 stycznia 1999 roku).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 24 lutego 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad cechowania drewna, wzorów urządzeń do cechowania i zasad ich stosowania oraz wzoru dokumentu stwierdzającego legalność pozyskiwania drewna (Dziennik Ustaw z 21 marca 1998 roku).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 28 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ochrony i zbioru płodów runa leśnego oraz zasad lokalizowania pasiek na obszarach leśnych (Dziennik Ustaw z 21 stycznia 1999 roku).
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z 6 lutego 1996 roku w sprawie zwalczania organizmów szkodliwych (Dziennik Ustaw Nr 15 z 1996 roku, rozp. 86).
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z 12 marca 1996 roku w sprawie szczegółowych zasad wydawania zezwoleń na dopuszczenie środków ochrony roślin do obrotu i stosowania (Dziennik Ustaw Nr 48 z 24 kwietnia 1996 roku).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z 26 sierpnia 1999 roku w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2000 (Dziennik Ustaw Nr 77 z 1999 roku, poz. 863).

Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa o genetycznie zmodyfikowanych organizmach (Dziennik Ustaw Nr 86 z 1999 roku, poz. 962).

Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w sprawie określenia rodzajów inwestycji potencjalnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi oraz ocen oddziaływania na środowisko przyrodnicze (Dziennik Ustaw Nr 93 z 1998 roku, poz. 589).

Summary

Harmonisation of forest law. Part II Identification of necessary legislative and organisational changes in the Polish law for definite aspects of forestry

In the report entitled Identification of necessary legislative and organisational changes and estimation of costs there were precisely identified necessities of changes in the Polish legislation presented, in order to make possible a fulfilling of conditions for carrying out the forestry broadly conceived, as described by regulations of the European Community.

In each of the forestry areas given above there was a lack of suitable prescriptions in the Polish law identified, or a necessity for making necessary corrections or completion, that the Polish side should introduce if it is to fulfil the legal requirements of the European Community.

The work results are of substantial value for both science and practice of forestry. From the research point of view, original results were obtained thanks to application of research method specially prepared, that make possible an assessment of not only the status of forest economy, but also forest resource management methods, and possibilities for making suitable comparison between the Polish forestry and the forest economy and forestry management methods in the countries of the European Community as well.

From the point of view of forest practice, the elaboration results are irreplaceable operational tool for carrying out changes in legislation concerning forestry, with simultaneous description of environmental and economic consequences for the forest economy.

The scope of research and results obtained are a significant and well documented material in carrying out negotiations concerning inclusion of Poland into the structures of the European Union, and a substantial argument for the high position of the Polish forestry.